

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

Lapin Yrittäjät esittää seuraavaa koskien lukuvuosimaksuja:

- Ehdotetun lukuvuosimaksumallin vaikutuksia kansainvälisten opiskelijoiden määrään ja koulutuksen saavutettavuuteen tulee arvioida erityisesti harvaan asutun alueen näkökulmasta.
- Kansainvälisiä opiskelijoita ei tule nähdä riskinä vaan mahdollisuutena erityisesti alueilla, joilla väestönkehitys ja osaajapula ovat todellisia haasteita.
- Esityksessä tulisi tarkemmin huomioida lukiokoulutuksen ja perusopetuksen keskinäinen riippuvuus erityisesti pienissä kunnissa.

Lapin Yrittäjät korostaa, että kansainvälistyminen jo toisella asteella on investointi alueen tulevaisuuteen. Tässä kontekstissa lukuvuosimaksujen käyttöönotto saattaa muodostua esteeksi, joka heikentää koulutuksen saavutettavuutta, elinvoimaa ja työmarkkinoiden toimivuutta Lapissa.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Kansainvälisten opiskelijoiden merkitys Lapille

Lapin alueen väestökehitys, työvoiman saatavuus ja koulutuksen järjestämisedellytykset eroavat monella tapaa maan keskiarvoista. Kansainvälisten opiskelijoiden saaminen toisen asteen koulutukseen on alueellisesti merkittävä kysymys, jonka vaikutukset ulottuvat koulutuksen lisäksi elinvoimaan ja työmarkkinoihin. Monissa Lapin kunnissa kansainväliset lukiolaiset muodostavat oleellisen osan opiskelijapohjasta ja tukevat pienten lukioiden jatkuvuutta.

Lukiokoulutuksen järjestäminen Lapissa perustuu usein perusopetuksen ja lukion tiiviiseen yhteistoimintaan. Esimerkiksi opettajaresurssit, tilat ja hallinto ovat yhteisiä. Tilanteissa, joissa lukiokoulutuksen tarjonta supistuu tai lakkaa, heikentyy samalla myös perusopetuksen toimintaedellytys. Tämä voi johtaa opettajien osa-aikaistamiseen, rekrytointihaasteisiin ja henkilöstön pysyvyyden heikkenemiseen. Syrjäseuduilla yhteisopettajuuden toteuttaminen kuntien välillä on käytännössä usein haastavaa pitkien välimatkojen vuoksi.

Lukuvuosimaksujen vaikutukset

Hallituksen esityksessä ehdotetut täysikatteiset lukuvuosimaksut voivat vähentää kansainvälisten opiskelijoiden kiinnostusta hakeutua suomalaiseen lukiokoulutukseen erityisesti alueille, joissa ei ole englanninkielistä opetustarjontaa. Tämä riski korostuu Lapin kaltaisilla alueilla, joissa lukioiden opiskelijamäärät ovat valmiiksi pieniä ja joissa kansainvälisten opiskelijoiden mukanaolo on ratkaisevaa koulutuksen jatkumiselle.

Kiinnittyminen yhteiskuntaan ja jatkopolut

Esitysluonnoksessa tuodaan esiin huoli siitä, jäävätkö kansainväliset lukiolaiset Suomeen toisen asteen jälkeen. Lapin kokemukset osoittavat, että suuri osa kansainvälisistä opiskelijoista jää maahan jatkamaan opintoja tai siirtyä työelämään. Useissa kunnissa opiskelijoiden kotoutumista tuetaan monin keinoin, kuten kieliopetuksella, henkilökohtaisella ohjauksella ja järjestöyhteistyöllä.

Elinvoima ja työelämäyhteydet

Monilla pienillä paikkakunnilla lukiokoulutus toimii myös elinkeinoelämän tukena. Kansainväliset opiskelijat tekevät opintojen ohessa osa-aikatoita esimerkiksi kaupoissa ja matkailuyrityksissä. Tämä

tukee paikallisten yritysten työvoimatarpeita ja parantaa palveluiden jatkuvuutta alueilla, joilla rekrytointiongelmia ovat arkipäivää.

Paikalliseen elinkeinoelämään ja kotouttaviin tukitoimiin yhdistyvä lukiokoulutus tuottaa opiskelijoita, jotka ovat kiinnittyneet paikkakuntaan ja potentiaalisia tulevia työntekijöitä alueen yrityksille.

Lausuntonne koskien rahoituslain muutoksia

-

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

-

Kauppinen Ella
Lapin Yrittäjät ry